

AGRONOMAM, PROFESORAM LAIMONIM JURŠEVSKIM – 90

(14.01.1925. – 18.11.2008.)

Laimonis Jurševskis dzimis 1925. gada 14. janvārī lauksaimnieku ģimenē, un visu mūžu arī palicis uzticīgs lauksaimniecībai. Viņa bērnība pagājusi Bauskas apriņķa Iecavas pagasta „Lielstungās” – lauku vidē un darot lauku darbus, tāpēc pēc Iecavas pamatskolas Laimonis dodas mācīties uz Mežotnes lauksaimniecības vidusskolu. Taču to pabeigt neizdodas, jo kara vētras arī Laimonim liek uzvilkt karavīra tērpu. Kaut arī Laimonis tika iesaukts Sarkanajā armijā, tas nepaglāba viņa vecākus no jaunās varas represijām. Pēc demobilizācijas turpinātas mācības nu jau Saulaines lauksaimniecības tehnikumā, uz kuru pārcelta bijusī Mežotnes lauksaimniecības vidusskola, un pēc tam Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agronomijas fakultātē, kuru absolvējis 1954. gadā. Tad seko agronomiskā darbība tā laika Jelgavas Mašīnu traktoru stacijā (MTS) un Jelgavas Lauksaimniecības inspekcijā, bet no 1959. gada viss turpmākais dzīves ceļš ir saistīts ar Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju, tagad – universitāti. Agronomijas fakultātes Augkopības katedrā Laimonis Jurševskis veidojas un top par nopietnu zinātnieku un iekļūst arī atsaucīgu pedagogu, iziedams visus hierarhijas pakāpienus no asistenta līdz profesoram.

Augkopības katedrā Laimoņa Jurševska pedagoģiskā un zinātniskā darbība gāja roku rokā, ar vienotu mērķi un uzdevumu: augstskolas pasniedzējam ir jābūt aktīvam zinātniekam, zinātniskajā darbā jāiesaista arī studenti un lekcijās ne tikai jāsniedz jaunākās zinātniskās atziņas, bet arī tās jāizvērtē. Tāpēc viņa lekciju uzskates materiālos vienmēr bija vissvaigākā informācija un par attiecīgām tēmām arī ļoti daudz paša pētījumu rezultāti.

Laimonis Jurševskis 1966. gadā sekmīgi aizstāv Lauksaimniecības zinātņu kandidāta disertāciju par dzelteno lupīnu kā lopbarības un zaļmēslojuma kultūraugu smilts augsnēs. Turpmākā viņa zinātniskā darbība ir saistīta ar graudkopības jautājumiem. Atbilstoši sava laika materiāli tehniskajām iespējām, Laimonis Jurševskis bijis daudzu agrotehnisko jauninājumu aizsācējs un aktīvs propagandists agronomu vidē. Viņš ir intensīvo labību audzēšanas tehnoloģiju pionieris Latvijā. Viņa plašās zināšanas un paša pētījumu rezultāti apkopoti daudzās publikācijās un vairākās mācību grāmatās.

Bez mācību un zinātniskās darbības Laimonis Jurševskis bija viens no Latvijas Agronomu biedrības atjaunotājiem 1988. gadā un ilggadējs tās valdes loceklis. Viņš nemitīgi uzturēja ciešus kontaktus ar agronomu sabiedrību un centās, lai jaunākās atziņas tiktu ieviestas arī praksē.

Ilgajos pasniedzēja darba gados, ievadot augstākajās zinībās jau savu bijušo studentu nākamo paaudzi, viņš bija arī agronomu dzimtu pēctecības veidotājs. Profesora atbalsts, padoms un rosinošās diskusijas pavadīja vai ikkatru agronomijas nozares topošo speciālistu un zinātnieku.

LLU Lauksaimniecības fakultātes vārdā Antons Ruža

ZEMKOPIBAS ZINĀTNIEKAM, PROFESORAM JEVĢĒNIJAM RUBENIM – 90

(25.10.1925.– 18.04.2005.)

Jevgēnijs Rubenis dzimis 1925. gada 25. oktobrī Daugavpils apriņķī, Asūnes pagastā.

1950. gadā ar izcilību beidzis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agronomijas fakultāti. Viengadīgās aspirantūras laikā Voronežas lauksaimniecības institūta profesora, lauksaimniecības zinātņu doktora Vasilija Kvasņikova vadībā apkopojis savus no 1951. līdz 1954. gadam veiktos pētījumus un 1955. gadā aizstāvējis disertāciju, iegūstot lauksaimniecības zinātņu kandidāta grādu. 1975. gadā aizstāvējis lauksaimniecības zinātņu doktora grādu, kuru PSRS Augstākā atestācijas komisija apstiprinājusi 1976. gadā. Minētais zinātniskais grāds 1992. gadā pielīdzināts Latvijas Republikas lauksaimniecības habilitētā doktora grādam. Strādājis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Zemkopības (Laukkopības) katedrā par asistentu (1950.–1956. g.), vecāko pasniedzēju (1956.–1958. g.), docentu (1958.–1972. g., 1974.–1976. g.), vecāko zinātnisko līdzstrādnieku (1972.–1974. g.), bet no 1976. gada līdz mūža beigām par profesoru.

PSRS Augstākās atestācijas komisija 1958. gadā Jevgēnijam Rubenim piešķīrusi docenta zinātnisko nosaukumu un 1978. gadā profesora nosaukumu. Bijis LLA Agronomijas fakultātes dekāns (1962.–1964. g.), Zemkopības (Laukkopības) katedras vadītājs (1979.–1997. g.). Interesanti un saistoši lasījis lekcijas un vadījis nodarbības par pētījumu metodiku, zemkopību, vēlāk par laukkopību un zinātniskā darba metodēm. Bijis Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas loceklis (1992. g.) un Goda loceklis (1995. g.). Vēlāk pildījis LLU Lauksaimniecības zinātnes nozares Laukkopības apakšnozares habilitācijas un promocijas padomes priekšsēdētāja (1992.–1998. g.) un Lauksaimniecības inženierzinātnes habilitācijas un promocijas padomes locekļa amatu (1994.–1998. g.). Visā pedagoģiskās darbības laikā iemantojis cieņu un atzinību gan studentu un darba kolēģu, gan zinātnieku un praktiķu vidū.

Pētījis daudzgadīgo zālāju aršanas laikus, laukaugu priekšaugus, bezmaiņas sējumus, starpkultūras un nezāļu izplatību. Pētījumu atziņas sekmīgi ieviesis un izmantojis ražošanā un studentu apmācībā. Vadījis deviņu zinātņu kandidātu (doktoru) disertāciju izstrādāšanu.

Ārzemju pieredzi laukkopībā apguvis Baltkrievijā, Igaunijā, Krievijā, Lietuvā, Ukrainā, Uzbekijā, Vācijā. Ieguvis Latvijas PSR Nopelniem bagātā zinātnes darbinieka (1985. g.) un Valsts emeritētā zinātnieka (1998. g.) nosaukumu.

Publicējis vairāk par 200 zinātnisku un populārzinātnisku darbu, bijis daudzu mācību grāmatu un līdzekļu autors vai līdzautors: „Agronomijas pamati” (1974, 1984, 1994), „Agronomisko izmēģinājumu metodikas pamati” (1976), „Augseku agrotehniskie pamati” (1979), „Zemkopība” (1983), „Agronomisko izmēģinājumu metodikas praktikums” (1987), „Bioloģiskā zemkopība” (1992).

Miris 2005. gadā, apglabāts Rīgā, Meža kapos.

Laukkopības nodaļas un Lauksaimniecības fakultātes darbinieki atcerēsies profesoru Rubeni kā atsaucīgu un pedagoģiski erudīta pasniedzēja paraugu.

Lauksaimniecības fakultātes vārdā profesors emeritus Andris Bērziņš

ASISTENTEI VELTAI MŪRNIECEI – 95

(15.01.1920. – 22.05.2008.)

Veltas Mūrnieces dzimtā puse ir Valkas apriņķa Jaunalūksnes pagasts. 1940. gadā beigusi Alūksnes vidusskolu, bet 1948. gadā – LU Bioloģijas fakultātes augsnes zinību nodaļu. Pēc LU absolvēšanas strādājusi augstskolā vispirms par laboranti, pēc tam par asistenti. 1953. gadā uzsāk darba gaitas LLA Agroķīmijas katedrā, kur nostrādā līdz 1986. gadam. 1973. gadā aizstāv zinātņu kandidāta disertāciju „Mikroelementu sāļu B, Cu, Mn un kūtsmēsļu mikroelementu ietekme uz cukurbiešu un kartupeļu ražu un kvalitāti”. Vadījusi laboratorijas darbus analītiskajā ķīmijā un agroķīmijā. Katedrā V. Mūrniece strādājusi klusi, bez lielām ambīcijām, paliekot it kā otrajā plānā. Taču viņas līdzdalība bijusi jūtama visos pasākumos: studiju procesā, studentu audzināšanas darbā, zinātniskās aktivitātēs uz lauka un laboratorijā, saimnieciskās lietās, aizvietojo un rūpējoties par saslimušu kolēģi. Darbabiedri atceras Veltu kā vienkāršu, sirsnīgu un ļoti izpalīdzīgu cilvēku.

LLU Lauksaimniecības fakultātes vārdā prof. Aldis Kārklīņš

DOCENTAM JĀNIM LAGANOVSKIM – 100

(13.01.1915.–13.05.2005.)

Šogad, 13. janvārī, aprit 100 gadu, kopš dzimis docents Jānis Laganovskis, ilggadējs Latvijas Lauksaimniecības universitātes LF darbinieks. Dzimis Ludzas apriņķa Kārsavas pagastā. Mācījies Vītolu un Kārsavas pamatskolā, bet no 1928. gada līdz 1932. gadam – Malnavas lauksaimniecības vidusskolā. 1932. gadā iestājies LU Lauksaimniecības fakultātē, kuru absolvējis 1937. gadā. Darba gaitas uzsācis jau studiju laikā, vasaras brīvlaikos strādādam par agronoma palīgu Ludzā un Krāslavā, bet no 1936. gada strādājis par agronomu Latvijas Lauksaimniecības